

Zápis z obhajoby disertační práce

Student: Antonín Šíma
Datum narození: 5. 4. 1975
ID studia: 289250
Studijní program: Filozofie
Studijní obor: Filozofie
Název práce: „Význam čísel mezi Platónem a Aristotelem“
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: doc. MUDr. Štěpán Špinka, Ph.D.
Oponenti: prof. Filip Karfík, Ph.D.
Vojtěch Hladký, Ph.D.
Datum obhajoby: 14. 10. 2016
Místo obhajoby: UK FF, nám. J. Palacha 2, Praha 1, místnost č. 225V
Termín: řádný
Předseda komise: prof. Lenka Karfíková, Dr. theol.

Přítomní: Mgr. Antonín Šíma, školitel: doc. MUDr. Štěpán Špinka, oponenti: Ph.D., prof. Filip Karfík, Ph.D., a Vojtěch Hladký, členové komise: prof. Lenka Karfíková, Dr. theol., Ph.D., prof. Karel Thein, Ph.D., Jakub Jirsa, Ph.D., Martin Ritter, Ph.D., Vladimír Mikeš, Ph.D.; zapisovatel: Mgr. Ondřej Krása; pět hostů z řad akademické veřejnosti.

14:30 Předsedkyně komise Lenka Karfíková zahájila obhajobu, představila sebe a přítomné členy komise a přítomné oponenty. Přítomným pak představila studenta.

14:35 Student Antonín Šíma seznámil přítomné s výstavbou a tezemi své disertační práce. Sdělil zejména:

- V práci se zaměřuji na čísla a porovnávám dva modely čísel: model, který předkládá Platón v dialozích, model, který Aristotelés předkládá při kritice Platóna především v *Metafyzice*.

- Výstavba práce.

14:50 Školitel Štěpán Špinka seznámil přítomné stručně se svým hodnocením studia Antonína Šímy a s hodnocením jeho disertační práce, které uvedl ve svém písemném vyjádření.

- Práce je podnětnou a do značné míry zdařilou obhajobou teze, že „předmět Aristotelovy kritiky platónských principů, čísel, idejí a předmětů matematiky je možné rozpoznat i v Platónových dialozích“.
- Předmět Aristotelovy kritiky je rozpoznatelný, byť v jiných kontextech a podobách, v Platónových dialozích. Různost obou předmětů může být do značné míry dán předmětem Aristotelova zájmu i jeho vlastním filosofickým názorem. U Platóna je zkoumání čísel součástí dialektických postupů (zkoumání vztahů). Aristotelés oproti tomu Platónova čísla zkoumá v rámci systematické nauky a tím často ztrácí kontext, který je pro Platóna důležitý.
- Limity práce: Nepříliš jasné a přesné uchopení Platónovy dialektiky. Nedostatečné uchopení základních pojmů Aristotelovy filosofie.

15:00 Oponent Filip Karfík seznámil přítomné s hlavními body svého posudku

- Typické přístupy k Aristotelově kritice Platónova pojetí čísla: rekonstrukce nepsaných nauk nebo rekonstrukce Aristotelovy perspektivy (Cherniss).
- Teze předložené práce: Aristotelova kritika není namířena ani proti nepsaným naukám, ani proti Speusippovi a Xenokratovi, ale proti zkráceným naukám obsaženým v samotných Platónových dialozích.
- Teze předložené práce: Aristotelés nepřihlíží ke specifickému kontextu Platónovy dialektiky; odmítá jiné pojetí čísel, než jak ho sám chápe (číslo je počet jednotek); odmítá pro číslo funkci příčiny.
- Kritika předložené práce: Místy obtížná srozumitelnost výkladu Aristotelovy kritiky Platónova pojetí čísla.
- Kritika předložené práce: Práce je hledání třetí cesty mezi dvěma vypracovanými pozicemi, které známe ze sekundární literatury (Cherniss, nepsané nauky). Chybí však explicitní vypořádání se s těmito alternativními interpretacemi (předmětem kritiky jsou nepsané nauky, předmětem kritiky jsou Speusippovy a Xenokratovy nauky).
- Dotaz: Jak se má k sobě výklad lichosti-jednotky a tepla-ohně z dialogu Faidón?

Závěrem oponenta Filipa Karfíka je, že doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě.

15:15 Oponent Vojtěch Hladký seznámil přítomné s hlavními body svého posudku

- Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako velmi zdařilou.
- Lze se skutečně z Aristotelových textů dobrat k odjinud neznámým Platónovým naukám o číslech? Na příkladu jiných myslitelů vidíme, že Aristotelés nauky kritizovaných filosofů zkrácuje (presokratici).
- Aristotelovo odmítnutí Platónovy dialektiky není vypracováno dostatečně podrobně.
- Existuje významná interpretační tradice (Balme), která rody a druhy chápe jinak, než jak je chápe autor předložené práce – s touto koncepcí se autor nevyrovnává, avšak pro zkoumání čísel druhů by zřejmě implikace této interpretace byly významné.
- Práce by měla být předložena anglicky.

Závěrem oponenta Vojtěcha Hladkého je, že doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě.

15:20 Student reagoval na posudek Filipa Karfíka:

- Pokus vyrovnat se s oběma zavedenými interpretacemi Aristotelovy kritiky Platónových čísel by byl velmi obtížný:
 - Proti Chernissovi: Aristotelés hovoří mnohokrát o Platónovi; snažil jsem se ukázat, že něco z Aristotelovy kritiky můžeme najít v samotných dialozích.
 - Proti nepsaným naukám: souhlasím s kritikou nepsaných nauk podanou Chernissem.
 - Filip Karfík: s odpovědí jsem spokojen, domnívám se, že by toto zdůvodnění mělo být součástí práce.
- Interpretace Faidóna
 - Z hlediska Platónova argumentu uznávám, že můj výklad je nepřesný (stejná role jednotky a ohně). Z perspektivy pythagorejské nauky má jednotka silnější funkci, a tento kontext jsem měl na mysli při interpretaci Faidóna.
 - Filip Karfík: ve Faidónu má ale jednotka jinou funkci.

15:35 Student reagoval na posudek Vojtěcha Hladkého

- Výklad Aristotelova pojetí dialektiky

- Topiky jsou spleťtým dílem a není vůbec jasné, jestli je v nich obsažené pojetí dialektiky aplikovatelné na centrální kritiky z Metafyziky N.
- Vojtěch Hladký: I Aristotelés dokáže myslet ve složitějších a komplexnějších podobách nežli tak, jak vyplývá z poněkud učebnicového podání Aristotelovy metody v práci.
- Rody a druhy podle Balmeho
 - Uznávám, že jsem měl Balmeho pojetí v práci zohlednit.
- 15:45 Předsedkyně komise Lenka Karfíková zahájila diskusi a vyzvala autora práce, aby se vyjádřil k hodnocení školitele
 - Antonín Šíma
 - Souhlasím, že dialektika by měla být v práci více propracovaná, avšak takovéto zpracování by příliš zvětšilo rozsah práce.
 - Přesnější vymezení jednoty a mnohosti jakožto centrálních pojmů. I zde souhlasím s kritikou.
- Jakub Jirsa
 - Dvě klasické interpretace jsou jednodušší než pozice Antonína Šímy.
 - Kde se nachází pozice autora práce s ohledem na přesný vztah mezi předmětem Aristotelovy kritiky a obsahem sledovaných pasáží v Platónových dialozích?
 - Antonín Šíma
 - V Platónovi nenajdeme pasáže, které se vyjadřují o číslech v tak silném smyslu, jak o nich čteme v Aristotelově kritice.
 - Vztah je silným tématem práce. Jak chápat vztah látky světové duše z Timaiia k rodům ze Sofisty?
 - Antonín Šíma
 - Vztahy ze Sofisty jsou součástí základních vztahů z Timaiovy „látky“ světové duše.
- Karel Thein
 - Považuju za rozumné výhnout se tradičnímu sporu mezi Chernissem a nepsanými naukami, byť za plodnější považuji přístup Chernissův.
 - Pokud by Platón měl teorii čísel jako jistých zprostředkujících entit, je nanejvýš zvláštní, že by nám o tom přímo v dialozích nic neřekl.
 - Mluví někde Aristotelés o platonicích zástupně pod jménem Platón?
 - Antonín Šíma
 - Domnívám se, že ano, a to tam, kde Aristotelův referát zjevně neodpovídá Platónovi, ale naukám doloženým u Xenokrata.
- Vladimír Mikeš
 - Vyrovnání se s převládajícími interpretacemi by myslím prospělo jasnějšímu uchopení výkladu vztahu mezi Aristotelovou kritikou a Platónovou naukou.
 - Čísla jako principy. Jak se práce vyrovnává s pasáží z Timaiia, kde Timaios říká, že se nebude zabývat principy?
 - Antonín Šíma
 - Na tomto místě se hovoří o principech vznikání.
 - V Timaiovi se hovoří o dvou a třech principech – toto jsou místa, která jsou nejbližší k Aristotelově identifikaci jedna a neurčité dvojice.
- Lenka Karfíková

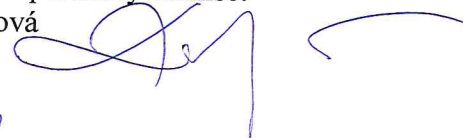
- Co je podle Vás číslo? Dvě pojetí (číslo jako nedělitelná struktura, číslo jako složené z jednotek) se nutně nevylučující.
 - Antonín Šíma
 - číslo je jak počet jednotek, tak struktura.
 - Filip Karfík
 - Aristotelés a Platón mají každý jiné pojetí čísla.

16:10 Předsedkyně komise ukončila samotnou obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

16:20 Předsedkyně komise seznámila studenta a přítomné s výsledkem obhajoby: komise hlasovala pomocí hlasovacích lístků, počet členů komise 5, přítomno členů komise 5, kladných hlasů 5, záporných hlasů 0. Obhajoba disertační práce byla klasifikována „prospěl“.

Zapisovatel: Ondřej Krása

Jméno a podpis předsedy komise:
Lenka Karfíková

Jméno a podpis dalšího člena komise:

